

رویکردهای نوین در آموزش املا و نوشتن

چکیده

در این سال ها خیلی مشاهده کرده ام که مشکل بیشتر دانش آموزان در نوشتن املا می باشد ، پس در این مقاله آموزشی به مهارت املا نویسی ، نحوه ی قرائت املاء و شیوه های نوین و خلاقانه آموزش املاء پرداخته می شود . دانش آموزان با دست یابی به این مهارت ها می توانند به خوبی بین صورت تلفظی کلمه ها و حروف سازنده آن ها پیوند مناسبی برقرار کنند بدین ترتیب زمینه لازم برای پیشرفت آنان در درس های جمله نویسی ، انشا و به طور کلی مهارت نوشتن بهتر فراهم می شود ، دانش آموزان هنگام نوشتن املا باید نکاتی را درباره صداهایی که بوسیله دبیر در قالب کلمات و جمله ها بر زبان جاری می شود رعایت نمایند .

واژگان کلیدی : آموزش املا ، رویکرد نوین ، اصول نوشتن

مقدمه

برای این که فراگیرنده بتواند از عهده ی مهارت املاء برآید نخست باید از ویژگی ها و توانمندی هایی برخوردار باشد، از جمله: برخوردار بودن از سلامت دستگاه شنوایی، بینایی، گویایی، دستگاه عصبی مرکزی، هماهنگی حسی حرکتی، داشتن توانایی هوشی و ... واضح است که این توانایی ها باید شناخته شود و بروز پیدا کند و چنانچه نقص یا بیماری در هر کدام از دستگاه ها وجود داشته باشد و به موقع شناخته نشود ممکن است باعث ضعف شدید در املاء و دیگر دروس در مقاطع بالاتر شده و چه بسا برچسب استثنایی به دانش آموز زده می شود.

پیشینه

املاء در اصطلاح، به تبع دیگران چیزی نوشته شده است. منظور آن است که مربی مطلبی را بیان می کند و دانش آموز آن را طبق ویژگی های نوشتاری تعیین شده در کتاب درسی بدون کم و کاست می نویسد. (عبدالرحمان صفاپور، ۱۳۷۹: ۲۱)

اختلال زبانی به هر نوع نارسایی در بیان و ادراک شفاهی و مکتوب کلمه ها، جمله ها و پیامهای زبانی اطلاق می شود. اختلال زبانی برای دانش آموز مبتلا به آن در راه یادگیری و همچنین ارتباط با معلم و دیگر دانش آموزان موانع زیادی ایجاد می کند این اختلال مانند هر اختلال دیگری مانع شکوفایی و بالندگی استعداد طبیعی او شده، تلاش های تحصیلی وی را بویژه در درس فارسی، املاء، جمله نویسی و انشاء کم اثر می سازد. همچنین باعث انزوای اجتماعی دانش آموز شده موجبات بروز اختلالات رفتاری دیگری مثل اضطراب، پرخاشگری، افسردگی و غیره را فراهم می سازد.

اختلالات املاء نوعی از اختلالات زبان مکتوب یا نوشتاری است. عواملی که باعث می شوند دانش آموزان دچار این ضعف آموزشی شوند ناشی از: ۱- ضعف در عملکرد شنیداری ۲- ضعف در حافظه دیداری ۳- ضعف در عملکرد حافظه حرکتی است ضعف در عملکرد شنیداری به دو صورت است برخی از دانش آموزان هنگام نوشتن املاء یک یا چند حرف را از کلمات مختلف حذف یا برعکس به آن اضافه می کنند. برخی دیگر آن چه را می شوند بصورت تحت الفظی می نویسند مثلاً لذت را به صورت لزت می نویسند یا صابون را به صورت سابون می نویسند.

در ضعف حافظه دیداری دانش آموزان نمی توانند صورت صحیح حروف الفبا یا شکل کلمه ها را که از توالی جروف ساخته می شود را در حافظه ی دیداری خود ثبت کنند و به یاد آورد مثلاً جنگل را نجگل بنویسند ضعف در حافظه حرکتی نیز به این صورت می باشد که برخی دانش آموزان از توانایی به خاطر آوردن حرکات لازم دست برای نوشتن نکته های زبان عاجز هستند و حتی حرکات دست را در نوشتن برخی کلمه ها به کلی فراموش می کنند. (زندى، ۱۳۷۹)

برخی از علل ضعف دانش آموزان در درس املاء:

- ۱- به علت اینکه مفهوم کلمه را نمی فهند یا قبلاً نفهمیده اند آنرا درست نمی نویسند.
- ۲- کلمات از جانب معلم درست تلفظ نمی شود (آموزشی)
- ۳- دانش آموزان هنگام نوشتن دیکته کلمات را تکرار و هجی میکنند (دقت)
- ۴- وجود نقص شنوایی در برخی از دانش آموزان در هنگام نوشتن املاء و بی خبری معلم از وجود این نقص باعث می شود بعضی از کلمات را جا می اندازد یا از کلاس عقب میافتد (حافظه شنوایی - حساسیت شنوایی)
- ۵- به علت کمبود فضای آموزشی و کمبود میز و نیمکت دانش آموزان در اثر خستگی و درست نشیدن کلمات را غلط می نویسند. (آموزشی)
- ۶- متناسب نبودن متن دیکته از نظر (کمیت و مقدار) با سن یا به تحصیلی آنان باعث می شود دانش آموزان بعد از نوشتن

مقداری از آن خسته شوند و غلط نویسی آغاز می گردد. (آموزشی)

۷- در بعضی اوقات دانش آموزان به علت مشکلات روانی هنگام نوشتن دیکته در افکار خود غوطه ور می شوند و از نوشتن باز می مانند *

۸- وجود حروف هم صدا در ادبیات فارسی مانند (ص-ث-س)

۹- تند گفته شدن دیکته از سوی معلم باعث خستگی و کم شدن دقت در دانش آموزان می گردد.

۱۰- ضعف در مهارتهای حرکتی (نارسا نویسی) - بیقراری و تند خویی - خطا در ادراک بصری حروف (حافظه دیداری) - فقر آموزش و عدم تسلط معلم به شیوه های آموزشی مطلوب در هنگام تعلیم نوشتن نشناختن حروف و قوائد نوشتن توسط دانش آموزان نداشتن تمرین لازم و کافی برای نوشتن املا خود می تواند موجب ضعف و نارسایی فراگیر در کسب مهارت نوشتن می شود

مراحل آموزش نوشتن دارای پنج مرحله مجزا است :

۱- آموزش نوشتن غیر فعال (رونویسی)

۲- آموزش نوشتن نیمه فعال (املا)

۳- آموزش نوشتن فعال پایه یک (کلمه سازی)

۴- آموزش نوشتن فعال پایه دو (جمله سازی)

۵- آموزش نوشتن فعال (خلاق) انشا و انواع آن

با توجه به مشکل دانش آموزان در مرحله آموزش نوشتن نیمه فعال (املا) است به آموزش املا می پردازیم. مهارت املا نویسی به معنی توانایی جانشین کردن صحیح صورت نوشتاری حروف، کلمات و جمله ها به جای صورت آوایی آنهاست. دانش آموزان باید به این مهارت دست یابند تا بتوانند به خوبی بین صورت تلفظی کلمه ها و حروف سازنده آن ها پیوند مناسبی برقرار کنند بدین ترتیب زمینه لازم برای پیشرفت آنان در درس های جمله نویسی، انشا و به طور کلی مهارت نوشتن بهتر فراهم می شود، دانش آموزان هنگام نوشتن املا باید نکاتی را در باره صداهایی که بوسیله دبیر در قالب کلمات و جمله ها بر زبان جاری می شود رعایت نمایند :

الف) صداها را خوب بشنوند، کلمه را کاملاً تشخیص داده و درک کنند.

ب) کلمات را خوب تشخیص دهند آنها را به خاطر بیاورند و تصویر آنها را مجسم کنند و همچنین کلمه صحیح را در ذهنشان بازشناسی کنند.

ج) کلمات را درست بنویسند، حروف سازنده کلمه را صحیح بنویسند و کلمه را به درستی بازنویسی کنند واز توالی حروف به صورت مناسب استفاده کنند.

اشکالات املائی دانش آموزان که از دیدگاه زبان شناختی بر اثر اشکالات رسم الخطی، تاثیر لهجه و گویش محلی دانش آموزان و فرایندهای آوایی حذف، تبدیل، افزایش و قلب به وجود می آیند از دیدگاه روان شناختی از موارد زیر سرچشمه می گیرند:

الف) ضعف در حساسیت شنوایی، مثال: ژاله - جاله، ب) ضعف در حافظه شنوایی، مثال جا انداختن کلمات، ج) ضعف در حافظه دیداری، مثال حیل - هیله، د) ضعف در حافظه توالی دیداری، مثال مادر - مارد (۵) قرینه نویسی، مثال دید، و) وارونه نویسی، مثال دید، ز) عدم دقت، مثال: گندم - گندم، ح) نارسا نویسی، مثال رستم - رسم

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.